

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

یادداشت هفتگی

سیاست‌گذاری اقتصاد و توسعه کشاورزی و روستایی

سال ۱ / شماره ۱۷ / ۱۳۹۹

۱۳۹۹/۱۲/۲۳

مطالب این شماره

جمهوری اسلامی ایران و چشم‌انداز کلان

فقر..... ۲

تهیه و تحلیل: فاطمه پاسبان

این موسسه با کمال احترام و سپاس، بذیرای نظرات ارزشمند
خوانندگان این اثر می‌باشد

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵ - ۱۵۸۱۵

کدپستی: ۳۷۳۱۳ - ۱۵۹۸۶

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

عنوان خبر: جمهوری اسلامی ایران و چشم‌انداز کلان فقر

ترجمه و تحلیل: فاطمه پاسبان

ویراستار: مینا صالح‌نیا

کد: (34)-13991223-PN-4

منبع: بانک جهانی

خلاصه متن خبر

ویروس کووید-۱۹ باعث مرگ، بیماری و ناامیدی اقتصادی^۱ شده است. اما چگونه ویروس کشنده بر فقر جهانی تأثیر می‌گذارد؟ پیش‌بینی در خصوص تعداد فقرا و رشد آن در زمان شیوع ویروس کووید-۱۹ با عدم قطعیت روبرو است چون بر اساس اینکه چشم‌انداز رشد جهانی به چه سمت و سویی برود، پیش‌بینی‌ها متفاوت است. با این وجود پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که شیوع ویروس کووید-۱۹ به احتمال زیاد همانند دوران پس از سال ۱۹۹۸ که بحران مالی آسیا اتفاق افتاد و فقر افزایش یافت، دوباره باعث افزایش فقر جهانی خواهد شد. پیش‌بینی‌های جدید نشان می‌دهد که فقر جهانی - سهم جمعیت جهان که با کمتر از ۱/۹ دلار در روز زندگی می‌کنند- از ۸/۲ درصد سال ۲۰۱۹ به ۸/۶ درصد در سال ۲۰۲۰ میلادی می‌رسد. به طوری که تعداد فقرا از ۶۳۲ میلیون نفر به ۶۶۵ میلیون نفر بالغ خواهد شد.

افزایش تعداد جان‌باختگان ناشی از بیماری کووید-۱۹ در کشورها و مناطق مختلف در وهله اول به دو عامل بستگی دارد: (۱) تأثیر ویروس بر فعالیت اقتصادی و (۲) تعداد افرادی که نزدیک به خط فقر بین المللی زندگی می‌کنند. با این حساب کشورهای در حال توسعه، کشورهای کم درآمد با درآمد متوسط بیشترین عواقب نامطلوب را در نتیجه شیوع ویروس کووید-۱۹ خواهند داشت. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که ۲۳ میلیون نفر از مردم در جنوب صحرای آفریقا و ۱۶ میلیون نفر در جنوب آسیا در فقر خواهند بود. وقتی خطوط فقر به سمت بالاتر منتقل شود، به عنوان مثال با کمتر از ۳/۲۰ دلار یا ۵/۵۰ دلار در روز، بیش از ۱۰۰ میلیون نفر به فقرا اضافه می‌شوند.^۲

در کشور ما ایران که با چالش‌های ساختاری اقتصادی، تحریم و پیامدهای آن، و شیوع ویروس کووید-۱۹ روبروست، به نظر می‌رسد

1- despair

2 . How COVID-19 is changing the world: a statistical perspective, The Committee for the Coordination of Statistical Activities (CCSA).

فقر شدت بیشتری یابد. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در سال ۱۳۹۷ در حدود ۴۰ درصد مردم ایران زیر خط فقر قرار داشته‌اند که به طور یقین این رقم در حال حاضر افزایش یافته است. آمارهای این مرکز پژوهشی نشان می‌دهد خط فقر خانوارهای چهار نفره در شهر تهران ظرف ۲ سال اخیر (سال‌های ۹۷ و ۹۸) با ۸۰ درصد افزایش، از ۲/۵ میلیون تومان به ۴/۵ میلیون تومان رسیده است.

حال پیش‌بینی می‌شود با شرایط موجود و شیوع ویروس کووید-۱۹ خط فقر چه تغییری یابد و چقدر به شمار فقرا در کشور اضافه شود؟ در این راستا لازم است چه تدابیری اندیشیده شده و یا برنامه‌ها و اقداماتی اتخاذ شوند؟ پیش‌بینی رشد اقتصادی و فقر برای ایران، مساله گزارش پیش رو می‌باشد چرا که «پیش‌بینی» درسیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی دارای اهمیت بسیار زیادی است. کسانی که بتوانند بهترین راه و عملی‌ترین شیوه، جهت رسیدن به اهداف را پیش‌بینی نمایند و با علم و هنر مدیریت، مشکلات را چاره‌سازی نمایند، تحقق اهداف را ممکن می‌سازند.

تحلیل و پیشنهاد سیاستی

بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ منجر به تقویت تأثیر تحریم‌های اقتصادی و عدم تعادل ساختاری موجود در اقتصاد ایران شده است. کاهش درآمد موجب شد تا دولت اوراق قرضه جدیدی را منتشر کرده و دارایی‌های خود را در بورس بفروشد و باعث افزایش ریسک مالی شود. افزایش شدید نرخ ارز باعث تورم فزاینده شده که پیامدهای منفی برای معیشت خانوارهای آسیب‌پذیر به همراه داشته است. چشم‌انداز رشد اقتصادی ایران به دلیل محدودیت‌های تجاری و شیوع همه‌گیری جهانی کووید-۱۹ همچنان خفیف و کند است.

جدول ۱. شاخص‌های کلان (۲۰۱۹)

مقدار	شاخص
۸۲/۸	جمعیت (میلیون نفر)
۴۴۰/۴	تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری (میلیارد دلار)
۵۳۱۸/۰	تولید ناخالص داخلی سرانه (دلار)
۱۲/۹	نرخ فقر طبقه درآمدی متوسط به بالا (۵/۵ دلار) ^a
۴۰/۸	ضریب جینی ^a
۱۱۰/۷	نرخ ثبت نام ناخالص در دوره ابتدایی ^b
۷۶/۵	امید به زندگی در بدو تولد (سال) ^b

Source: WDI, Macro Poverty Outlook, and official data.

Notes: (a) Most recent value (2017), 2011 PPPs.

(b) WDI for School enrollment (2017); Life expectancy (2018).

❖ شرایط و چالش‌های کلیدی

اقتصاد ایران از دهه گذشته دچار رکود شده که یادگار تحریم‌ها و وابستگی به بخش بی‌ثبات نفت است. از سال ۱۱-۲۰۱۰، تولید ناخالص داخلی با نرخ سالانه ۰/۱- درصد رشد کرده و فرصت‌های کلیدی همچون اوج قیمت نفت از دست رفته است. فعالیت‌های اقتصادی بسیار ناپایدار بوده که ناشی از تحریم‌های مختلف اقتصادی و چرخه‌های قیمتی نفت می‌باشد. نوسانات اقتصادی شدید منجر به ایجاد فضای نامطلوب سرمایه‌گذاری و افزایش انتظارات تورمی شده است. در حالی که پایه اقتصادی نسبتاً متنوع است، رشد بخش غیرنفتی همچنان کند است. کووید-۱۹ چالش‌های ساختاری موجود را تشدید می‌کند اما ادغام اقتصادی محدود ایران با سایر کشورهای جهان باعث می‌شود تا مواجهه با شوک‌های خارجی کاهش یابد. سرمایه انسانی و وفور منابع طبیعی فرصت‌هایی برای رشد می‌باشند.

سیاست‌های مالی، چرخه‌ای^۲ بوده و حضور گسترده بخش دولتی بر نقش بخش خصوصی در ایجاد شغل سایه افکنده است. کاهش صادرات نفت باعث افزایش فشار بر درآمد دولت شده اما پیشرفت در تلاش مالیاتی^۳ و انتشار اوراق قرضه به ترتیب به مهار کسری کمک و نیازهای مالی را تأمین نموده است. افزایش اتکا به انتشار اوراق قرضه و فروش دارایی در بازار سهام باعث افزایش آسیب‌پذیری در مقابل ریسک مالی شده است. هزینه‌های بالای

۱ - سال تقویم ایرانی از ۲۱ مارس هر سال آغاز شده و در ۲۰ مارس سال بعد به پایان می‌رسد.
2- procyclical

توضیح مترجم: نوسانات اقتصادی، بروز ادوار تجاری و چرخه‌های رونق و رکود، جزء لاینفک هر اقتصادی است. گروهی از اقتصاددانان بر این باورند که ضرورتی برای مداخله دولت وجود ندارد و در بلندمدت، نیروهای بازار تمامی این عدم تعادل‌ها را از بین خواهند برد. در مقابل، برخی دیگر از اقتصاددانان توصیه می‌کنند که دولت به صورت فعالانه مداخله کرده و با استفاده از ابزارهای پولی و مالی در راستای ثبات بخشیدن به اقتصاد و هموار کردن مسیر رشد اقتصادی تلاش کند. این اقتصاددانان توصیه می‌کنند که دولت در دوره‌های رکود اقتصادی، سیاست مالی انبساطی اعمال کند و هنگام مواجهه با رونق، سیاست مالی انقباضی را در پیش گیرد. بدیهی است برآیند این توصیه، منعکس کننده رفتار ضدچرخه‌ای سیاست مالی خواهد بود. بنابراین، ضدچرخه ای بودن سیاست‌های پولی و مالی می‌تواند منعکس کننده مؤثر بودن بکارگیری این ابزارها برای ثبات بخشیدن به نوسانات و چرخه‌های اقتصادی باشد.

3- Tax effort

توضیح مترجم: تلاش مالیاتی درصد تحقق درآمدهای مالیاتی اسمی را نشان می‌دهد. به بیان دیگر، اختلاف بین پایه مالیات اسمی و پایه مالیات تحقق یافته، نشان‌دهنده میزان تلاش مالیاتی بوده و زمانی که پایه مالیات اسمی برابر پایه مالیات تحقق یافته باشد، تلاش مالیاتی کامل اتفاق می‌افتد. در ادبیات اقتصادی و در مطالعات تجربی نسبت مالیات به درآمد ملی بعنوان تلاش مالیاتی لحاظ می‌گردد.

یارانه‌ها و حقوق و دستمزدهای بالای بخش عمومی مانع از سیاست‌های مالی ضد چرخه‌ای شده و به حاشیه رفتن بخش خصوصی منجر به ایجاد شغل ناکافی شده است. اقدامات انجام شده در خصوص کاهش فقر از جمله پرداخت‌های نقدی تا حدودی به کاهش فشار بر فقرا کمک کرده است.

❖ پیشرفت‌های اخیر

اقتصاد ایران به دلیل تحریم‌های ایالات متحده آمریکا و بحران کووید ۱۹ سومین سال رکود اقتصادی را پشت سر می‌گذارد. تولید ناخالص داخلی واقعی ایران در سال ۲۰-۲۰۱۹ میلادی پس از تحریم‌ها ۶/۸ درصد و تولید ناخالص داخلی با نفت ۳۸/۷ درصد کاهش یافت. علیرغم گسترش تحریم‌ها به سایر بخش‌های کلیدی اقتصاد، رشد تولید ناخالص داخلی غیرنفتی ۱/۱ درصد شد؛ زیرا کنترل نرخ ارز، تولید را به سمت رقابت‌پذیری بیشتر سوق داد. کاهش تولید ناخالص داخلی در فصل اول سال ۲۱-۲۰۲۰ همچنان ادامه داشت و اقدامات مهار کووید-۱۹ به کاهش ۳/۵ درصدی تولید ناخالص داخلی کمک کرد (سالانه) که در مقایسه با سایر کشورها رکود نسبتاً کمی است. این تأثیرپذیری کم تا حدودی به دلیل پایین بودن پایه اقتصادی و ادغام محدود با بقیه جهان پس از دهه‌ها تحریم است.

فشار تورمی در سال ۲۰-۲۰۱۹ بالا بود و در پنج ماه اول سال ۲۱-۲۰۲۰ نیز تورم به دلیل کاهش ارزش پول ملی افزایشی شد. تورم نقطه‌ای از ۱۰ درصد به رقم ۴۱/۲ درصد در سال ۲۰-۲۰۱۹ افزایش یافت که این افزایش به دلیل انتظارات تورمی، فشار افزایش عوامل هزینه از جمله افزایش هزینه‌های تجارت و کاهش شدید ارزش پولی ملی (۴۵/۷ درصد) بود. تورم غذا و اجاره مسکن بر دهک‌های کم درآمد تأثیر گذاشته است. همزمان با روند کاهش ارزش پول ملی، تورم در ماه جولای ۲۰۲۰ به میزان ۶/۴ درصد جهش داشت (بالاترین نرخ در ۲۱ ماه).

کاهش سریع صادرات منجر به کسری تراز تجاری شد. مازاد حساب جاری در سال ۲۰-۲۰۱۹ به دلیل افت ۲۶/۹ درصد خالص صادرات واقعی به ۰/۹ درصد تولید ناخالص داخلی کاهش یافت. پس از پایان

درصد از تولید ناخالص داخلی، نسبت کسری مالی به تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹-۲۰ وخیم‌تر شد. مخارج جاری به دلیل رشد حقوق و دستمزد شاغلین بخش عمومی و پرداخت‌های انتقالی، افزایش سریع‌تری داشت. با اصلاح قانون بودجه، انتشار اوراق قرضه به ۶/۹ درصد از تولید ناخالص داخلی افزایش یافت. در سال ۲۰۲۰-۲۱، دولت فروش سهام بنگاه‌های دولتی^۲ را از طریق بازار سهام و حراج‌های اضافی اوراق قرضه آغاز نمود.

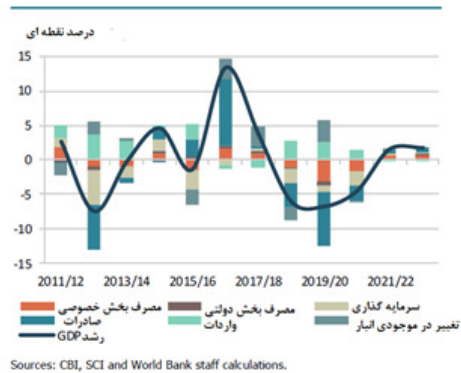
وخیم‌تر شدن اوضاع اقتصادی منجر به تنزل نرخ مشارکت و نرخ اشتغال شد. اشتغال در سال ۲۰۱۹-۲۰ در حدود ۱/۸ درصد افزایش و به ۲۴/۳ میلیون نفر شاغل رسیده بود اما در فصل اول سال ۲۰۲۰-۲۱ به ۲۰۲۰ به دنبال کووید-۱۹/۵ میلیون نفر (سالانه) شغل خود را از دست دادند. نرخ مشارکت نیروی کار نقطه‌ای^۳ با کاهش ۰/۴ درصد در سال ۲۰۱۹-۲۰ به ۴۴/۱ درصد رسید و در فصل اول سال ۲۰۲۰-۲۱ ۲۰۲۰ نیروی کار ۱/۳ میلیون نفر (سالانه) کاهش یافت. نرخ بیکاری در سال ۲۰۱۹-۲۰ و فصل اول ۲۰۲۰-۲۱ به ترتیب به ۱۰/۷ و ۹/۸ درصد کاهش یافت.

خط فقر یا آستانه فقر^۴ از منظر بانک جهانی برای درآمد متوسط به بالای هر روز ۵/۵ دلار آمریکا بر اساس برابری قدرت خرید^۵ سال ۲۰۱۱ برابر با ۱۲/۹ درصد در سال ۲۰۱۷-۱۸ بوده که نسبت به سال ۱۴-۲۰۱۳ افزایش یافته است.

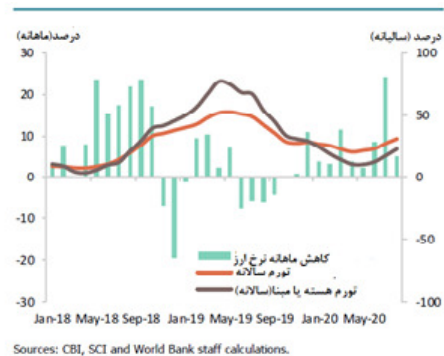
❖ چشم انداز

چشم‌انداز اقتصادی ایران تحت تأثیر بحران کووید-۱۹ و ادامه تحریم‌ها قرار می‌گیرد. در حال حاضر تخمین تولید ناخالص داخلی ایران در سالهای ۲۰۲۰-۲۱ حاکی از انقباض ۴/۵ درصدی آن به دلیل تعطیلی کوتاه ناشی از دوران قرنطینه است. به طور کلی پیش‌بینی می‌شود که رکود اقتصادی در نیمه دوم سال ۲۰۲۰-۲۱ میلادی به دلیل اوج‌گیری دوباره کووید-۱۹ در فصل سرما، افزایش

معافیت تحریم واردات نفت از ایران در آوریل ۲۰۱۹، صادرات نفت در سال ۲۰۱۹ به زیر ۰/۷ هزار بشکه در روز رسید. کاهش واردات به دلیل سهمیه‌بندی ذخایر ارزی و تحریم‌های ثانویه ایالات متحده آمریکا افزایش یافت. تجارت غیرنفتی به دلیل کووید-۱۹ و افزایش فهرست اسامی افراد مشمول ممنوعیت واردات، در آوریل-آگوست ۲۰۲۰ با ۳۱ درصد (سالانه، اسمی) کاهش داشت.

نمودار ۱. رشد واقعی تولید ناخالص داخلی جمهوری اسلامی ایران و عوامل رشد تولید ناخالص داخلی واقعی (سمت تقاضا)

نمودار ۲. تورم و نرخ ارز موازی در جمهوری اسلامی ایران دولت برای جبران کاهش درآمد نفت و پایه مالیاتی، به صدور اوراق قرضه و فروش دارایی متوسل شد. با کاهش درآمدهای نفتی به ۲/۲

2- Stateowned enterprises (SOEs)
3- Percentage point(PP)
4 -Poverty threshold

توضیح مترجم: خط فقر یا آستانه فقر حداقل درآمدی است که برای زندگی در یک کشور خاص در نظر گرفته می‌شود. به نحوی که با این میزان درآمد شخص می‌تواند نیازهای اساسی خود را تأمین نماید، بنابراین افرادی که از نظر میزان درآمد پایین‌تر از آن قرار بگیرند، فقیر محسوب شوند.

5 -Purchasing power parity (PPP)

۱- توضیح مترجم: آنچه که نرخ مالیاتی بر آن اعمال می‌گردد پایه های مالیاتی نامیده می‌شود. در نظام مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر کالاها و خدمات وضع می‌شود اما معافیت برخی از کالاها و خدمات به دلایل مختلف از دامنه شمولیت این نظام مالیاتی، گستره یا پایه این نظام مالیاتی را محدودتر می‌نماید. این پایه مالیاتی می‌تواند تا سطح عمده فروشی و در پاره ای از موارد تا سطح خرده فروشی نیز اعمال شود. درآمدهای ناشی از اجرای نظام مالیات بر ارزش افزوده به وسعت و اندازه پایه مالیاتی و نرخ مالیات وابسته است. هر چه پایه مالیاتی و نرخ مالیات بیشتر باشد، درآمدهای مالیاتی بیشتری جمع‌آوری می‌شود.

یابد. در صورت عدم وجود واکنس کاملاً پذیرفته و تایید شده، پیش‌بینی می‌شود بهبود اقتصادی در سال ۲۰۲۱-۲۲ ضعیف بوده و توسط بخش غیرنفتی هدایت شود.

پیش‌بینی می‌شود فشارهای مالی دولت به دلیل انتشار بالای اوراق قرضه و با افزایش هزینه‌های کووید-۱۹ در ۲۰۲۰-۲۱ افزایش یابد. همچنین پیش‌بینی می‌شود درآمدهای دولت در سال ۲۰۲۰-۲۱، پیش از اوج گیری به سبب بهبودی متوسط شرایط اقتصادی، به پایین‌ترین میزان خود برسد. انتظار می‌رود به دلیل ناطمینانی اقتصادی و فشارهای نرخ ارز، افزایش شدید تورم باقی بماند.

شیوع کووید-۱۹ از طریق کاهش درآمد و تورم بالا بر خانوارها تأثیر می‌گذارد. تخمین زده می‌شود که کاهش درآمد بازار کار، در کوتاه‌مدت باعث افزایش فقر به میزان ۷ درصد شده و این وضعیت برای افرادی که خود اشتغالی داشته و یا در بخش خدمات کار می‌کنند، وخیم‌تر باشد. پرداخت‌های انتقالی نقدی دولت تا حدودی به جبران شوک کمک می‌کند، اما با توجه به تورم زیاد که ارزش واقعی کمک‌های نقدی را کاهش می‌دهد، مانع اثرگذاری آنها می‌شود. محدودیت‌های مالی ممکن است گستردگی دامنه واکنش را محدود کند، اما هدف‌گذاری بهتر انتقال پول می‌تواند به کاهش هزینه‌های خسارت کمک کند.

چشم‌انداز اقتصادی ایران با مخاطرات مربوط به سیر تکاملی کووید-۱۹ و تحولات ژئوپلیتیکی مرتبط است. اگر اوج‌گیری مجدد کووید-۱۹ اتفاق بیفتد و ناگزیر به اقدامات قرنطینه منجر شود و یا واکنس قابل اطمینان در سال ۲۰۲۱ توزیع نشود، چشم‌انداز اقتصادی ایران در معرض مخاطرات قابل توجهی خواهد بود. افزایش انتشار اوراق بدهی دولتی و فروش دارایی‌های دولتی در بازار بورس سهام، ریسک‌های مالی را افزایش می‌دهد و فشار بیشتری بر بخش بانکی که با محدودیت سرمایه روبرو است، وارد خواهد نمود. در صورت اعمال محدودیت‌های تجاری بیشتر و یا کاهش تقاضای سایر شرکای صادراتی، تراز خارجی بدتر خواهد شد. مشابه اجرای برنامه جامع اقدام مشترک (JCPOA)^۱ که در سال ۲۰۱۶ اتفاق افتاد، لغو تحریم‌های ایالات متحده تأثیر مثبت

اقتصادی زیادی به همراه خواهد داشت. با توجه به عملکرد اقتصادی کمتر از تولید بالقوه، بهبود اقتصادی در سالهای گذشته می‌توانست قوی‌تر باشد.

جدول ۲. جمهوری اسلامی ایران - شاخص‌های چشم‌انداز کلان فقر

(درصد تغییرات سالیانه)

شرح	۲۰۱۷-۱۸	۲۰۱۸-۱۹	۲۰۱۹-۲۰	۲۰۲۰-۲۱ ^e	۲۰۲۱-۲۲ ^f	۲۰۲۲-۲۳ ^f
رشد تولید ناخالص داخلی	۳/۸۰	-۶/۰۰	-۶/۸۰	-۴/۵۰	۱/۵۰	۱/۷۰
واقعی به قیمت بازار	۲/۵۰	-۲/۶۰	-۷/۷۰	-۴/۰۰	۱/۷۰	۲/۰۰
مصرف خصوصی	۳/۹۰	-۲/۹۰	-۶/۰۰	-۱/۲۰	۰/۵۰	۰/۷۰
مصرف دولت	۱/۴۰	-۱۲/۳۰	-۵/۹۰	-۱۳/۸۰	۱/۹۰	۲/۰۰
سرمایه گذاری ثابت ناخالص	۱/۸۰	-۱۲/۵۰	-۲۹/۹۰	-۱۰/۹۰	۲/۶۰	۲/۹۰
صادرات: کالاها و خدمات	۱۳/۴۰	-۲۹/۵۰	-۳۸/۱۰	-۳۰/۸۰	۱/۰۰	۲/۰۰
واردات: کالاها و خدمات	۳/۷۰	-۵/۴۰	-۶/۵۰	-۴/۵۰	۱/۵۰	۱/۷۰
رشد تولید ناخالص داخلی	۳/۲۰	-۰/۹۰	۸/۸۰	۰/۵۰	۱/۰۰	۲/۰۰
واقعی به قیمت عوامل	۳/۰۰	-۱۱/۰۰	-۱۵/۹۰	-۵/۵۰	۲/۲۰	۲/۲۰
کشاورزی	۴/۵۰	-۰/۷۰	-۰/۵۰	-۴/۶۰	۱/۱۰	۱/۳۰
صنعت	۹/۷۰	۳/۲۰	۳۱/۲۰	۴۱/۲۰	۳۴/۱۰	۳۷/۴۰
خدمات	۲۳/۰۰	۲۷/۴۰	۳۳/۱۰	۳۳/۱۰	۳۳/۰۰	۳۳/۰۰
تورم (شاخص قیمت مصرف کننده)	۳/۵۰	۵/۹۰	۰/۹۰	-۰/۶۰	-۰/۵۰	-۰/۷۰
تراز حساب جاری ^۱ (درصد از تولید ناخالص داخلی)	-۱/۸۰	-۱/۶۰	-۳/۷۰	-۶/۶۰	-۶/۷۰	-۶/۹۰
تراز مالی ^۲ (درصد از تولید ناخالص داخلی)	۳۶/۱۰	۴۱/۸۰	۴۲/۹۰	۴۵/۶۰	۴۷/۵۰	۴۹/۶۰
بدهی عمومی ناخالص ^۳ (درصد از تولید ناخالص داخلی)	-۱/۶۰	-۱/۳۰	-۳/۰۰	-۵/۵۰	-۵/۳۰	-۵/۲۰
تراز اولیه ^۴ (درصد از تولید ناخالص داخلی)						

Source: World Bank, Poverty & Equity and Macroeconomics, Trade & Investment Global Practices.

Notes: e = estimate, f = forecast.

2- Current Account Balance

3- Fiscal Balance

4- Gross Public Debt

5- Primary Balance

توضیح مترجم: تراز اولیه شامل مجموع کل درآمدها (اعم از غیرنفتی و نفتی منهای کل هزینه‌ها شامل هزینه‌های جاری و عمرانی بدون در نظر گرفتن هزینه ناشی از پرداخت بهره) به اضافه خالص درآمد ناشی از سرمایه‌گذاری.

1- The Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA)

تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵ کدپستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir
<http://www.agri-peri.ac.ir>